Polkuni Satakunnassa

Euroopan unionin osarahoittama DIAK SATAEDU

Arjen kulttuuriset tulkinnat – keskustelukysymyksiä kohtaamisiin

1. Kulttuuriset linssit ja ”normaalin” ajatus

- Millaisen tilanteen olet joskus tulkinnut itsestään selväksi ja vasta myöhemmin ymmärtänyt, ettei se ollutkaan kaikille sama?
- Mitä pidät omassa arjessasi ”hyvin käyttäytymisenä”?
- Mistä luulet oppineesi nämä käsitykset?
- Miltä tuntuu ajatus, että oma käsitys normaalista on vain yksi monista?
- Missä tilanteissa omista linsseistä tulee erityisen näkyviä: kiireessä, konfliktissa, väsymyksessä?
- Miten voisit selittää oman tapasi toimia ihmiselle, jolle se ei ole tuttu?
- Mitä toivoisit muiden sanovan ääneen, jos itse olisit uudessa kulttuurissa?

2. Kieli, vuorovaikutus ja väärinymmärrykset

- Miten helposti sanot ”en ymmärrä” tai ”olen eri mieltä”?
- Mitä tarkoittaa sinun mielestäsi hiljaisuus keskustelussa?
- Milloin ”kyllä” ei ehkä tarkoita sitoutunutta kyllä-vastausta?
- Miten palautetta annetaan ja otetaan vastaan eri ympäristöissä, joissa olet ollut?
- Mitä sinä itse pidät kohteliaana viestintänä?
- Miten voisimme varmistaa ymmärtämisen ilman, että kukaan joutuu häpeään?
- Millä tavalla voisit itse ilmaista epävarmuutta turvallisesti?

3. Jäävuorimalli – näkyvä ja näkymätön kulttuuri

- Mitkä asiat työ- tai järjestöarjessa ovat kaikkein näkyvimpiä?
- Mitkä säännöt tai odotukset huomaat vasta sitten, kun niitä rikotaan?

- Millaisissa tilanteissa väärinymmärrykset yleensä syntyvät?
- Keiden vastuulla on tehdä näkymättömät säännöt näkyviksi?
- Miten voisimme puhua pinnan alla olevista asioista loukkaamatta ketään?
- Mitä jää usein sanomatta, vaikka juuri se olisi tärkeintä?

4. Kulttuuriset toimintatyylit ja ajankäyttö

- Miltä sinusta tuntuu, jos joku tulee toistuvasti myöhässä?
- Miltä sinusta tuntuu, jos sinua hoputetaan?
- Onko mielestäsi tärkeämpää noudattaa aikatauluja vai hoitaa ihmissuhteita?
- Millainen on sinulle luontevin tapa tehdä useita asioita yhtä aikaa?
- Miten voisimme sopia aikakäytännöistä niin, että ne ovat kaikille selkeitä?
- Milloin joustaminen on mahdollista ja milloin ei?

5. Roolit, itseohjautuvuus ja auktoriteetti

- Kuka mielestäsi antaa ohjeet ja vastaa työstä?
- Milloin on sopivaa ryhtyä toimeen ilman lupaa?
- Miten sinulle on aiemmin kerrottu, mitä sinulta odotetaan?
- Millainen esihenkilö tai ohjaaja tuntuu turvalliselta?
- Miten voisimme tukea siirtymää hierarkkisemmasta kulttuurista itseohjautuvaan?
- Mitä asioita oletamme turhaan ”kaikkien tietävän”?

6. Tasa-arvo, hierarkia ja kunnioitus

- Miten sinun kulttuurissasi osoitetaan kunnioitusta?
- Keitä kuunnellaan, keitä ei?
- Milloin tasa-arvo voi tuntua epäkohteliaalta?
- Miten hyvä aikomus voi kääntyä väärinymmärrykseksi?
- Miten voisimme tehdä tilaa eri tavoille ilman että kukaan kokee olevansa väärässä?
- Missä asioissa voimme joustaa – ja missä tarvitsemme yhteiset pelisäännöt?

7. Palaute, virheet ja kasvojen säilyttäminen

- Miltä sinusta tuntuu saada palautetta muiden edessä?
- Mitä ajattelet virheistä: ovatko ne oppimista vai epäonnistumista?
- Kuka saa antaa palautetta – ja kenelle?
- Milloin palaute tuntuu tukevalta, milloin nolostavalta?
- Miten sovimme palautteesta niin, että molemmat osapuolet kokevat olonsa turvalliseksi?
- Miten voimme erottaa ihmisen ja tekemisen toisistaan?

Euroopan unionin osarahoittama
SATAEDU
DIAK